

Przyroda klasa IV a

Wymagania na poszczególne oceny – I półrocze

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, braki te uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z przyrody
- nie jest w stanie nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań nawet o elementarnym stopniu trudności
- nie rozumie prostych poleceń
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki
- nie skorzystał z pomocy nauczyciela, aby uzupełnić wiedzę i umiejętności
- nie pojawiał się na spotkaniach w godzinach dostępności nauczyciela
- nie potrafi wymienić elementów przyrody ożywionej i nieożywionej oraz zmysłów umożliwiających poznawanie otaczającego świata
- nie potrafi wymienić nazw przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie, nie wie, czym jest obserwacja, nie potrafi poprawnie jej przeprowadzić
- nie zna kierunków geograficznych, nie wykonuje schematycznego rysunku obserwowanego obiektu
- nie wskazuje w najbliższym otoczeniu przykładów ciał stałych, cieczy i gazów
- nie zna stanów skupienia wody w przyrodzie
- nie wie, co to jest krzepnięcie i topnienie
- nie zna podstawowych informacji o pogodzie, nie potrafi odczytywać jej składników z przyrządów pomiarowych np. z termometru
- nie potrafi odczytywać symboli umieszczonych na mapie pogody
- nie zna pojęć: *wschód Słońca, zachód Słońca*
- nie podaje dat rozpoczęcia kalendarzowych pór roku
- nie wymienia czynności życiowych organizmów
- nie wskazuje na ilustracji charakterystycznych cech drapieżników
- nie układa nawet prostego łańcucha pokarmowego z podanych organizmów
- nie podaje przykładów produktów bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy i nie omawia znaczenia wody dla organizmu
- nie wskazuje na modelu położenia poszczególnych narządów przewodu pokarmowego, krwionośnego, oddechowego
- nie zna elementów szkieletu
- nie wskazuje na planszy lub modelu położenia narządów zmysłów, nie wymienia ich

- nie wskazuje na planszy położenia narządów układu rozrodczego i nie rozpoznaje komórki rozrodczej: męskiej i żeńskiej
- nie wie, co to jest *zapłodnienie*
- nie podaje przykładów zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania u własnej płci
- nie wymienia zasad zdrowego stylu życia
- korzystając z piramidy zdrowego żywienia, nie wskazuje produktów, które należy spożywać w dużych i w małych ilościach
- nie wie, dlaczego ważna jest czystość rąk i dbanie o zęby

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- wymienia dwa elementy przyrody nieożywionej
- wymienia dwa elementy przyrody ożywionej
- wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata
- podaje dwa przykłady informacji uzyskanych dzięki wybranym zmysłom
- wyjaśnia, czym jest obserwacja
- podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie
- przeprowadza obserwację za pomocą lupy lub lornetki
- notuje dwa/trzy spostrzeżenia dotyczące obserwowanych obiektów
- wykonuje schematyczny rysunek obserwowanego obiektu
- dokonuje pomiaru z wykorzystaniem taśmy mierniczej
- podaje nazwy głównych kierunków geograficznych wskazanych przez nauczyciela na widnokręgu
- wyznacza – na podstawie instrukcji słownej – główne kierunki geograficzne za pomocą kompasu
- określa warunki wyznaczania kierunku północnego za pomocą gnomonu, czyli prostego patyka lub pręta, w słoneczny dzień
- wskazuje w najbliższym otoczeniu przykłady ciał stałych, cieczy i gazów
- wskazuje w najbliższym otoczeniu po dwa przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych
- podaje dwa przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych
- porównuje ciała stałe z cieczami pod względem jednej właściwości, np. kształtu
- wymienia stany skupienia wody w przyrodzie
- podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia
- omawia budowę termometru
- odczytuje wskazania termometru
- wyjaśnia, na czym polega krzepnięcie i topnienie
- wymienia przynajmniej trzy składniki pogody
- rozpoznaje na dowolnej ilustracji rodzaje opadów

- wyjaśnia, dlaczego burze są groźne
- dobiera odpowiednie przyrządy służące do pomiaru trzech składników pogody
- odczytuje temperaturę powietrza z termometru cieczowego
- na podstawie instrukcji buduje wiatromierz
- odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody
- przedstawia stopień zachmurzenia za pomocą symboli
- przedstawia rodzaj opadów za pomocą symboli
- wyjaśnia pojęcia: *wschód Słońca*, *zachód Słońca*
- rysuje „drogę” Słońca na niebie
- podaje daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku
- podaje po trzy przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku
- wyjaśnia, po czym rozpoznaje się organizm
- wymienia przynajmniej trzy czynności życiowe organizmów
- omawia jedną wybraną przez siebie czynność życiową organizmów
- odróżnia przedstawione na ilustracji organizmy jednokomórkowe od organizmów wielokomórkowych
- określa, czy podany organizm jest samożywny czy cudzożywny
- podaje przykłady organizmów cudzożywnych: mięsożernych, roślinożernych i wszystkożernych
- wskazuje na ilustracji charakterystyczne cechy drapieżników
- układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów
- układa jeden łańcuch pokarmowy na podstawie analizy sieci pokarmowej
- wymienia korzyści wynikające z uprawy roślin w domu i ogrodzie
- podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka w domu
- podaje przykład drobnego zwierzęcia żyjącego w domu
- rozpoznaje trzy zwierzęta żyjące w ogrodzie
- podaje przykłady produktów bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy
- omawia znaczenie wody dla organizmu
- wskazuje na modelu położenie poszczególnych narządów przewodu pokarmowego
- wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm
- uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem
- wskazuje na schemacie serce i naczynia krwionośne
- wymienia rodzaje naczyń krwionośnych, mierzy puls
- podaje dwa przykłady zachowań korzystnie wpływających na pracę układu krążenia
- pokazuje na modelu lub planszy dydaktycznej położenie narządów budujących układ oddechowy
- wymienia zasady higieny układu oddechowego
- wskazuje na sobie, modelu lub planszy elementy szkieletu
- wyjaśnia pojęcie *stawy*, omawia dwie zasady higieny układu ruchu
- wskazuje na planszy położenie układu nerwowego
- wskazuje na planszy lub modelu położenie narządów zmysłów

- wymienia zadania narządów smaku i powonienia
- wymienia, podając przykłady, rodzaje smaków
- wymienia dwa zachowania wpływające niekorzystnie na układ nerwowy
- wskazuje na planszy położenie narządów układu rozrodczego
- rozpoznaje komórki rozrodcze: męską i żeńską
- wyjaśnia pojęcie *zapłodnienie*
- podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania u własnej płci
- podaje dwa przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania
- wymienia co najmniej trzy zasady zdrowego stylu życia
- korzystając z piramidy zdrowego żywienia, wskazuje produkty, które należy spożywać w dużych i w małych ilościach
- wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk
- omawia sposoby dbania o zęby
- wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie pojęcia *przyroda*
- wymienia trzy niezbędne do życia składniki przyrody nieożywionej
- podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka
- omawia na przykładach rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata
- wymienia źródła informacji o przyrodzie
- omawia najważniejsze zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia obserwacji i wykonywania doświadczeń
- przyporządkowuje przyrząd służący do prowadzenia obserwacji do obserwowanego obiektu wymienia propozycje przyrządów, które należy przygotować do prowadzenia obserwacji w terenie
- określa charakterystyczne cechy obserwowanych obiektów
- opisuje sposób użycia taśmy mierniczej
- podaje nazwy głównych kierunków geograficznych
- przyporządkowuje skróty do nazw głównych kierunków geograficznych
- określa warunki korzystania z kompasu
- posługując się instrukcją, wyznacza główne kierunki geograficzne za pomocą gnomonu
- wymienia stany skupienia, w których występują substancje
- podaje dwa/trzy przykłady wykorzystania właściwości ciał stałych w życiu codziennym
- wyjaśnia zasadę działania termometru
- przeprowadza, zgodnie z instrukcją, doświadczenia wykazujące:

- – wpływ temperatury otoczenia na parowanie wody
- – obecność pary wodnej w powietrzu
- wyjaśnia, na czym polega parowanie i skraplanie wody
- wyjaśnia, co nazywamy pogodą
- wyjaśnia pojęcia: *upał, przymrozek, mróz*
podaje nazwy osadów atmosferycznych
- zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną
- omawia sposób pomiaru ilości opadów
- podaje jednostki, w których wyraża się składniki pogody
- buduje deszczomierz na podstawie instrukcji
- prowadzi tygodniowy kalendarz pogody na podstawie obserwacji wybranych składników pogody
- określa aktualny stopień zachmurzenia nieba na podstawie obserwacji
- opisuje tęgę
- omawia pozorną wędrówkę Słońca nad widnokretem
- omawia zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia
- wyjaśnia pojęcia: *równonoc, przesilenie*
- omawia cechy pogody w poszczególnych porach roku
- wyjaśnia pojęcia: *organizm jednokomórkowy, organizm wielokomórkowy*
- podaje charakterystyczne cechy organizmów
- wymienia czynności życiowe organizmów (A); rozpoznaje na ilustracji wybrane organy/narządy
- dzieli organizmy cudzożywne ze względu na rodzaj pokarmu
- podaje przykłady organizmów roślinożernych
- dzieli mięsożerców na drapieżniki i padlinożerców
- wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność
- wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe
- podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego
- podaje trzy przykłady roślin stosowanych jako przyprawy do potraw
- wyjaśnia, dlaczego decyzja o hodowli zwierzęcia powinna być dokładnie przemyślana
omawia zasady opieki nad zwierzętami
- podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście
- wykonuje zielnik, w którym umieszcza pięć okazów
- wymienia składniki pokarmowe, przyporządkowuje podane pokarmy do wskazanej grupy pokarmowej
- wymienia narządy budujące przewód pokarmowy, omawia rolę układu pokarmowego
- podaje zasady higieny układu pokarmowego
- omawia rolę serca i naczyń krwionośnych
- pokazuje na schemacie poszczególne rodzaje naczyń krwionośnych
- wymienia narządy budujące drogi oddechowe
- wyjaśnia, co dzieje się z powietrzem podczas wędrówki przez drogi oddechowe

- określa rolę układu oddechowego, opisuje zmiany w wyglądzie części piersiowej tułowia podczas wdechu i wydechu
- wymienia elementy budujące układ ruchu
- podaje nazwy i wskazuje główne elementy szkieletu
- wymienia trzy funkcje szkieletu
- wymienia zasady higieny układu ruchu
- omawia rolę poszczególnych narządów zmysłów, omawia rolę skóry jako narządu zmysłu
- wymienia zasady higieny oczu i uszu
- wymienia narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy
- określa rolę układu rozrodczego
- omawia zasady higieny układu rozrodczego
- wskazuje na planszy miejsce rozwoju nowego organizmu
- wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców
- omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania
- podaje zasady prawidłowego odżywiania
- wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry
- opisuje sposób pielęgnacji paznokci
- wyjaśnia, na czym polega właściwy dobór odzieży, podaje przykłady wypoczynku czynnego i wypoczynku biernego

Ocena dobra:

Uczeń:

- wymienia cechy ożywionych elementów przyrody
- wskazuje w najbliższym otoczeniu wytwory działalności człowieka
- porównuje liczbę i rodzaj informacji uzyskiwanych za pomocą poszczególnych zmysłów wymienia cechy przyrodnika, określa rolę obserwacji w poznawaniu przyrody
- omawia etapy doświadczenia
- planuje miejsca dwóch/trzech obserwacji
- proponuje przyrząd odpowiedni do obserwacji konkretnego obiektu
- wymienia najważniejsze części mikroskopu
- wyjaśnia, co to jest widnokraż, omawia budowę kompasu
- samodzielnie wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu
- wyjaśnia, w jaki sposób wyznacza się kierunki pośrednie
- wyjaśnia, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej
- podaje przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych i cieczy oraz gazów
- wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania

- formułuje wnioski na podstawie przeprowadzonych doświadczeń
- przyporządkowuje stan skupienia wody do wskazań termometru
- podaje, z czego mogą być zbudowane chmury
- rozróżnia rodzaje osadów atmosferycznych na ilustracjach
- wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne
- wyjaśnia, jak powstaje wiatr
- wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych
- dokonuje pomiaru składników pogody – prowadzi kalendarz pogody
- przygotowuje możliwą prognozę pogody dla swojej miejscowości na następny dzień
- określa zależność między wysokością Słońca a temperaturą powietrza
- określa zależność między wysokością Słońca a długością cienia
- wyjaśnia pojęcie *górowanie Słońca*, omawia zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokrzem w poszczególnych porach roku
- omawia hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych
- charakteryzuje czynności życiowe organizmów
- omawia cechy rozmnażania płciowego i bezpłciowego
- wyjaśnia pojęcia: *organizm samożywny*, *organizm cudzożywny*
- wymienia cechy roślinożerców
- wymienia, podając przykłady, sposoby zdobywania pokarmu przez organizmy cudzożywne podaje przykłady zwierząt odżywiających się szczątkami glebowymi
- wymienia przedstawicieli pasożytów
- wyjaśnia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego
- wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa
- rozpoznaje wybrane rośliny doniczkowe
- wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin
- określa cel hodowania zwierząt w domu
- wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu
- wskazuje źródła informacji na temat hodowanych zwierząt
- wyjaśnia, dlaczego coraz więcej dzikich zwierząt przybywa do miast
- omawia rolę składników pokarmowych w organizmie
- wymienia produkty zawierające sole mineralne
- wyjaśnia pojęcie *trawienie*, opisuje drogę pokarmu w organizmie
- omawia, co dzieje się w organizmie po zakończeniu trawienia pokarmu
- wymienia funkcje układu krwionośnego, wyjaśnia, czym jest tętno
- omawia rolę układu krwionośnego w transporcie substancji w organizmie
- proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego
- określa cel wymiany gazowej, omawia rolę poszczególnych narządów układu oddechowego wyjaśnia, dlaczego drogi oddechowe są wyściełane przez komórki z rzęskami
- rozróżnia rodzaje połączeń kości, podaje nazwy głównych stawów u człowieka
- wyjaśnia, w jaki sposób mięśnie są połączone ze szkieletem

- omawia, korzystając z planszy, w jaki sposób powstaje obraz oglądanego obiektu
- wskazuje na planszy elementy budowy oka: soczewkę, siatkówkę i źrenicę
- wskazuje na planszy małżowinę uszną, przewód słuchowy i błonę bębenkową
- omawia zasady higieny układu nerwowego
- omawia rolę poszczególnych narządów układu rozrodczego
- opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania
- wymienia wszystkie zasady zdrowego stylu życia
- wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia
- opisuje sposób pielęgnacji skóry – ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania
- wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej z przyrodą ożywioną
- klasyfikuje wskazane elementy na: ożywione składniki przyrody, nieożywione składniki przyrody oraz wytwory działalności człowieka
- wyjaśnia, w jakim celu prowadzi się doświadczenia i eksperymenty przyrodnicze
- wyjaśnia różnice między eksperymentem a doświadczeniem
- planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie
- uzasadnia celowość zaplanowanej obserwacji
- omawia sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej
- podaje przykłady wykorzystania w życiu umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych
- porównuje dokładność wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu
- wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwy kierunków pośrednich
- klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości
- wyjaśnia, na czym polega kruchość, plastyczność i sprężystość
- porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów
- opisuje zasadę działania termometru cieczowego
- dokumentuje doświadczenia według poznanego schematu
- podaje znane z życia codziennego przykłady zmian stanów skupienia wody
- przedstawia w formie schematu zmiany stanu skupienia wody w przyrodzie
- wyjaśnia, jak tworzy się nazwę wiatru
- rozpoznaje na mapie rodzaje wiatrów
- wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów
- odczytuje prognozę pogody przedstawioną za pomocą znaków graficznych
- określa kierunek wiatru na podstawie obserwacji

- omawia zmiany długości cienia w ciągu dnia
- porównuje wysokość Słońca nad widnokregiem oraz długość cienia podczas górowania w poszczególnych porach roku
- podaje przykłady różnych sposobów wykonywania tych samych czynności przez organizmy, np. ruch, wzrost
- porównuje rozmnażanie płciowe z rozmnażaniem bezpłciowym
- omawia sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny
- określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo
- omawia rolę destruentów w łańcuchu pokarmowym
- opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy
- formułuje apel do osób mających zamiar hodować zwierzę lub podarować je w prezencie
- omawia rolę witamin
- wymienia wybrane objawy niedoboru jednej z poznanych witamin
- omawia rolę soli mineralnych w organizmie
- wyjaśnia rolę enzymów trawiennych
- wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu
- wyjaśnia, jak należy dbać o układ krwionośny, podaje przykłady produktów żywnościowych korzystnie wpływających na pracę układu krwionośnego
- wyjaśnia, na czym polega współpraca układów pokarmowego, krwionośnego i oddechowego
- wykonuje schematyczny rysunek ilustrujący wymianę gazową zachodzącą w płucach
- porównuje zakres ruchów stawów: barkowego, biodrowego i kolanowego
- na modelu lub planszy wskazuje kości o różnych kształtach
- omawia pracę mięśni szkieletowych
- wymienia zadania mózgu, rdzenia kręgowego i nerwów
- wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia
- podaje wspólną cechę narządów węchu i smaku
- wskazuje na planszy drogę informacji dźwiękowych
- uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów
- na podstawie doświadczenia formułuje wniosek dotyczący zależności między zmysłem smaku a zmysłem powonienia
- wyjaśnia przyczyny różnic w budowie układu rozrodczego żeńskiego i męskiego
- omawia przebieg rozwoju nowego organizmu
- wskazuje na planszy narządy układu rozrodczego męskiego i układu rozrodczego żeńskiego
- wyjaśnia na przykładach, czym jest odpowiedzialność
- wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia
- omawia skutki niewłaściwego odżywiania się

- wyjaśnia, na czym polega higiena osobista
- podaje sposoby na uniknięcie zakażenia się grzybicą

Ocena celująca:

Uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego elementu przyrody może wpłynąć na jej pozostałe elementy
- na podstawie obserwacji podejmuje próbę przewidzenia niektórych sytuacji i zjawisk, np. dotyczących pogody, zachowania zwierząt
- przeprowadza dowolne doświadczenie, posługując się instrukcją, zapisuje obserwacje i wyniki
- wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów doświadczalnych
- przygotowuje notatkę na temat innych przyrządów służących do prowadzenia obserwacji, np. odległych obiektów lub głębin
- podaje historyczne i współczesne przykłady praktycznego wykorzystania umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych
- omawia sposób wyznaczania kierunku północnego na podstawie położenia Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu
- uzasadnia, popierając swoje stanowisko przykładami z życia, dlaczego ważna jest znajomość właściwości ciał
- przedstawia zmiany stanów skupienia wody podczas jej krążenia w przyrodzie, posługując się wykonanym przez siebie rysunkiem
- wyjaśnia różnice między opadami, a osadami atmosferycznymi
- przygotowuje i prezentuje informacje na temat rodzajów wiatru występujących na świecie
- na podstawie opisu przedstawia – w formie mapy – prognozę pogody dla Polski
- podaje przykłady praktycznego wykorzystania wiadomości dotyczących zmian temperatury i długości cienia w ciągu dnia, np. wybór ubrania, pielęgnacja roślin, ustawienie budy dla psa wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności
- prezentuje informacje na temat najmniejszych i największych organizmów żyjących na Ziemi
- omawia podział organizmów na pięć królestw
- prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat pasożytnictwa w świecie roślin
- podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt
- uzasadnia, że zniszczenie jednego z ogniw łańcucha pokarmowego może doprowadzić do wyginięcia innych ogniw

- prezentuje jedną egzotyczną roślinę (ozdobną lub przyprawową), omawiając jej wymagania życiowe
- przygotowuje ciekawostki i dodatkowe informacje na temat zwierząt, np. omówienie najszybszych zwierząt
- przedstawia krótkie informacje na temat sztucznych barwników, aromatów identycznych z naturalnymi, konserwantów znajdujących się w żywności
- omawia rolę narządów wspomagających trawienie
- wymienia czynniki, które mogą negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki
- prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat składników krwi i grup krwi
- ilustruje wymianę gazową zachodzącą w komórkach ciała
- planuje i prezentuje doświadczenie potwierdzające obecność pary wodnej w wydychanym powietrzu
- wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ciała
- omawia działanie mięśni budujących narządy wewnętrzne
- podaje przykłady skutków uszkodzenia układu nerwowego
- prezentuje informacje na temat wad wzroku lub słuchu
- prezentuje informacje na temat roli kobiet i mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie na przestrzeni kilku pokoleń, np. omawia zajęcia prababci, babci, mamy, starszej siostry itp.
- prezentuje informacje dotyczące zagrożeń, na które mogą być narażone dzieci w okresie dojrzewania
- przygotowuje propozycję prawidłowego jadłospisu na trzy dni, który będzie odpowiedni w okresie dojrzewania
- przejawia gotowość poszerzania wiedzy przyrodniczej
- wykorzystuje informacje przyrodnicze korzystając z różnych źródeł wiedzy
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do otaczającej go rzeczywistości
- praktycznie wykorzystuje zdobytą wiedzę w konkursach przyrodniczych